

X328.1
X328
parlament tudósítás, Kósáné Kovács
Magda és Fodor Gábor
exponéja

Lemondottak expozéja

Folytatás az 1. oldalról

Kósáné Kovács Magda munkaügyi miniszterként utolsó expozéjában utalt arra is, hogy a törvénymódosítások lehetővé teszik a munkaerő-piaci politika egyes intézkedéseinek jobb összehangolását. A munkaerő-piaci alapba öt alapot vonnak össze. Ezek: a szolidaritási alap, a foglalkoztatási alap, a bérgarancia-alap, a szakképzési alap és a rehabilitációs alap.

Az ebédszünet után bejelentették: Göncz Árpád köztársasági elnök átiratban tájékoztatta az Országgyűlést arról, hogy a miniszterelnök javaslatára november 30-i hatállyal – saját kérésére – felmentette Kósáné Kovács Magda munkaügyi minisztert. A tárcza élére Göncz Árpád december 1-jével Kiss Pétert nevezte ki. Az új munkaügyi miniszter a bejelentést követően letette a hivatali esküt.

A miniszteri expozé szerint a kormány egyetért azzal, hogy a jövőben az alapot egy tripartit (a munkaadók, a munkavállalók és az államot képviselő), önkormányzati jellegű szervezet irányítsa, s ez megjelenik a javaslatához mellékelt országgyűlési határozati javaslat tervezetében is. Az átállás azonban hosszabb időt vesz igénybe, s ezért a kormány egyelőre más irányítási rendszert javasol. A munkavállalók ezt bizonyos mó-

dosításokkal elfogadták, a munkaadók szerint azonban már most az önkormányzati jellegű irányításra kellene áttérni. A kormány javaslata szerint az alap pénzeszközei fölött a munkaügyi miniszter rendelkezik az Országos Munkaerőpiaci Tanács javaslatai alapján. A tanácsba az alapba befizetők delegálják a tagokat. A miniszter a testület javaslatától csak akkor térhet el, ha az alap működése veszélybe kerülne.

Tóth Tihamér (MDF) kifogásolta az alapok összevonásának ötletét, mert szerinte semmi sem biztosítja azt, hogy egy nagy közös alaphatékonyabb lesz a működés. Az összevonással azonban összekeverednek a költségvetésből, a privatizációból, valamint a munkavállalói és munkaadói befizetésekből származó bevételek. Nemes Miklós (FKGP) szerint az alapok összevonása nem a hatékonyabb gazdálkodást, hanem azt szolgálja, hogy a PM több átcsoportosítható forráshoz jusson. Surján László (KDPN) kifogásolta, hogy a Bokros-csomaghoz hasonlóan egy törvényben áttekinthetetlenül sok jogszabályt módosítanak egyszerre. A KDPN jelen formájában nem tudja támogatni a törvényt tartalmi okokból sem.

Kósáné Kovács Magda a vitában felvetődött kérdésekre válaszolva utalt arra, hogy a tárcza eredetileg egy keretjellegű törvényt szeretett volna az alapok felhasználására, amelyben a döntési jogkörök minél közelebb kerültek volna a munkanélküliekhez. Az alapok összevonása azonban más helyzetet terem-

tett. A fent említettél fontosabb céllá vált például megakadályozni, hogy a források határozák meg a jövőben az egyes el-látásokra, illetve támogatásokra jutó pénzek nagyságát.

✱

A rádiózásról és televíziózásról szóló törvényjavaslat expozéja során Fodor Gábor röviden áttekintette az öt éve húzódó törvényalkotási folyamatot, majd részletesen kifejtette, miben különbözik e javaslat az ez évben korábban benyújtott szövegtől. Kiemelte: a javaslat rögzíti, hogy a Magyar Televízió mint közszolgálati televízió egy földi és egy műholdas csatornán működhet, a Duna Televízió közszolgálati műsorat továbbra is műholdon közvetíti. A törvényjavaslat biztosítja, hogy a Magyar Rádió a kereskedelmi rádiókkal együtt hasonló eséllyel jusson olyan frekvenciához (CCIR), amely megteremti számára a korszerű technika nyújtotta lehetőségeket. A miniszter a három közszolgálati intézményt működtető közalapítványi kuratóriumok összetételével kapcsolatban kiemelte: egynegyede a parlament által választott kurátorokból, háromnegyede pedig a társadalmi és szakmai szervezetek által delegált kuratóriumi tagokból áll.

A törvény életre hívja az Országos Rádió és Televízió Testületet, amelynek tagjait az Országgyűlés választja meg a parlamenti pártok által jelöltek közül, s a testület írja ki a két országos kereskedelmi televíziós csatornára (TV2, 58-as) a pályázatot. A

pályázatokról szóló döntéshozatal törvényben lefektetett részletes szabályozása biztosítja, hogy az elbírálás során nem születet politikailag elfogult döntés.

A kulturális és sajtóbizottság nevében Kósa Ferenc (MSZP) megállapította: a médiatörvény megszületése immár elérhető közelségbe került. Mint fogalmazott: azt a célt tűzték maguk elé a törvényalkotók, hogy az információ hatalommal bárki szabadon élhessen, de senki ne élhessen vele vissza. János György, az MSZP vezérszónoka azt hangsúlyozta: régi adósságot törleszt az Országgyűlés, amikor e törvényjavaslatot majd megszavazza, mert ezáltal megszüntethető a három éve fennálló mulasztásos alkotmányserőtlenség.

Zsigmond Attila, az MDF vezérszónoka felidézte az előző törvény tárgyalásakor elmondott vezérszónoklatát, amelyben médiatörvénynek nevezte az akkori kétpárti tervezetet. A mostani javaslattal kapcsolatban kifejtette: hiszi és reméli, hogy ez a törvény jó lesz, elsősorban a rádióhallgatók és a tévénezők nyerne majd, jobb és több magyar nyelvű műsort kapnak. Zsigmond Attila feltette a kérdést – amit szerinte majd csak a politológusok fognak megválaszolni – miért tartott ilyen sokáig kormányzati oldalról a konszenzusésszög létrejötte, miért csak most győzött a józan belátás, a tolerancia. Magyar Bálint, az SZDSZ vezérszónoka kijelentette: kimondhatjuk, a médiaháborúnak vége.

● Az azonnali kérdések óráját Varga István felszólalása nyitotta meg. Az MDF képviselője a szlovákiai nyelvtörvénnyel kapcsolatban fordult a miniszterelnökhöz. Varga úgy vélte: miközben Horn Gyula több alkalommal is a magyar-szlovák viszony javulásáról nyilatkozott, megfélekezett egy nagyon fontos körülményről, a szlovákiai nyelvtörvényről. Arról, hogy emiatt a Felvidéken élő 600 ezer magyar között eluralkodott a féltélem. Horn válaszában rámutatott: a magyar kormány nem nyugszik bele a szlovák nyelvtörvénybe, és széles körű diplomáciai tevékenységbe kezdett a kialakult helyzet megváltoztatása érdekében. Hangsúlyozta ugyanakkor, hogy mindeközben a kormány nem rombolhatja le mindazt, amit az elmúlt időben a magyar-szlovák viszony javításában elért. Varga István nem értett egyet a kormányfő érvelésével, és annak a meggyőződésnek adott hangot, hogy vissza kellene térni az antelli külpolitikához.

Magyart borítékolt a miniszternek az SZDSZ

Folytatás az 1. oldalról

Magyar Bálintot lapunk annak tudatában kérdezte tegnap, hogy jelölése még nem látott napvilágot. Így az interjú apropóját nem is közöltük vele, csupán családi gyökereiről és a magyar kultúra iránti elkötelezettségéről kérdeztük.

Édesapám családjában a század folyamán két nagy foglalkozási ág volt az uralkodó. Az egyik az újságíráshoz kapcsolódik, a másik a színházhoz. Dédnagyapám színházi újságíró volt, egyik fia, Kürthy György a Nemzeti Színház művésze négy évtizedig, akinek felesége is híres színésznő, Vízvári Marika volt. Nagyapám, Magyar Elek, szintén újságíró, aki az Est Lapok közül a Magyarországnak volt újságírója, majd tíz évig főszerkesztője. Inyesmester néven recepteket jelentetett meg, majd a Inyesmester Nagy Szakácskönyve révén vált ismertté.

– Szüleim, Magyar Bálint és Siklós Olga szintén ismert személyiségek... Édesapám 1934-től 36-ig a Nemzeti Színház dramaturgia, Németh Andor direktorsága alatt, majd az Operaházhoz került, melynek 41-től 44-ig, a német megszállásig, eltávolításáig főtítkára volt. 1945-től a Nemzeti Színház főtítkáraként dolgozott, ott ismerkedett meg édesanyammal, Siklós Olgával. Ő a színiiskola elvégzése után szintén dramaturg lett. Édesapám 55-től 58-ig a Vigaszínház igazgatója volt. 1958-ban eltávolították, és ezt követően színház- és film-történeti monográfiákat írt. Több könyve jelent meg a magyar némafilm történetéről kezdve a Nemzeti Színház két világháború közti történetét fel dolgozó munkáján keresztül a magyar színház-történetéről szóló monográfiáig.

– Ilyen családi múlttal soha nem érzett indíttatást a színházi pályához? – Nálunk húgom viszi tovább ezt a vonalat, ő szintén dramaturg. Én magam soha nem vágytam a színházi pályára, bár baráti körünk nagyrészt írókból és színészekből áll. Édesanyám sokat dolgozott ugyanis együtt olyan kiváló szerzőkkel, mint Németh László, Illyés Gyula, Tabi László, Szász György, Szabó Pál és még hosszan lehetne sorolni.

– Talán sokan nem tudják, hogy eredetileg szociológus.

– Már gimnazista korom óta szociológus akartam lenni, majd történelem-szociológia szakon végeztem az ELTE-n.

– Ez 1981-ben volt, amikor a Hunnia Filmstúdió a Szövetkezetkutató Intézettel, akkori munkahelyemmel egy közös vállalkozásba fogott. Schiffer Pál rendezővel együtt dolgoztam dokumentumfilm programokban. Közös munkánkat, a Dunánál címűt, 1988-ban a filmszemlén mutatták be. Dunapataj negyven éves történetét dolgozta fel hét ember sorsán keresztül.

– Mennyiben épül a film az ön Dunaapáti című munkájára? – Ez a dokumentum-szociográfia 1986-ban jelent meg és mintegy száz interjú és húsz ezer oldalnyi dokumentum montázs. Ebből emeltünk ki két életrészt. Régi tanácsi jegyzőkönyveket épp úgy tartalmaz, mint a szociáldemokrata pártba beépített ügynökök jelentéseit. Nagy szerecsém volt akkor, hogy a községi irattárban a titkos iratanyagról nem tudtak. Valóban, eltért a hagyományos falumonográfiáktól.

– A nyolcvanas évek híres folyóirata volt a Medvetánc, amelynek egyik szerkesztője volt. Milyen szempontok szerint szerkesztették? – Semmilyen témában nem hazudtunk és vigyáztunk arra, hogy a cikkeket ne „ellensúlyozzuk” a hatalomnak jobban tetsző írásokkal. Minden cikkét ma is el lehet olvasni. Elsőként jelentetünk meg hivatalosan olyan változatot, amely a határon túli magyarság helyzetét mutatta be tanulmányokkal és Demény Pál önéletrajzát is mi adtuk ki 1988-ban.

– Sokan nem tudják, hogy Szemere Bertalan hajdani miniszterelnök az ikapja volt. Milyen kötődést jelent a családi múltnak ez a szála? – Az ember a saját családjában nem jár lábujjhegyen, így ez számomra természetes. Az egyik íróasztalom például valamikor az övé volt. Leveleit nagybátyám a levéltáraknak adta, de nálunk maradt úkapám vejének, Kürthy Emilnek, vagyis dédapának a levelezése. Ezért is volt a 80-as években az írói álnevem Kürthy Emil.

Megyeri Dávid

Békeigény a kultúrában

FOTÓ: TALUM ATTILA

„Fodor elszakadt a realitásoktól”

János Györgyöt, az MSZP alelnökét kérdeztük arról, milyen reményeket táplál a kultuszminiszteri tárcza betöltésével kapcsolatban.

– Szerintem egyszerűen arról van szó, hogy az SZDSZ körében is felerősödött a meggyőződés: a tárcánál kialakult helyzet nem tartható tovább – mondta

János György. – Hiszen az egész koalíció tekintélye forgott már kockán az egyik legfontosabb közvéleményformáló réteg előtt. Fodor Gábor elszakadt a realitásoktól, és folyamatosan konfliktusba keveredett a szakmával. Nagyon bízom abban, hogy olyan politikust jelölnek partnereink a tárca élére, aki képes lesz javítani a kormány és az értelmiség kapcsolatát, helyre tudja állítani a kormányzat hitelét és tekintélyét, a művelődés- és kultúraközvetítő értelmiség szemében. Ennek komoly politikai jelentősége van. Az a stabilizációs folyamat ugyanis, amit ez a kormányzat igyekszik megvalósítani az ország jövője érdekében, csak akkor tekinthető reálisnak, ha közmegegyezésen alapul. Ezt pedig annak a véleményformáló rétegnek a megnyerése nélkül, amely foglalkozásánál fogva kötődik a kulturális tárcához, szinte lehetetlen elérni. Aki belelül most ebbe a bársonyszékbe, szembe kell nézzen ezzel a feladattal.

(szalai)

Az Országgyűlés tegnap este 312 igen, egy nem és hat tartózkodás mellett elfogadta a délszláv válság békés rendezésének végrehajtását biztosító erők (IFOR) Magyarországon történő átvonulásáról és átmeneti állomásozásáról szóló országgyűlési határozatot. Ellenszavazat és tartózkodás nélkül, egyhangúlag megerősítette és kihirdette a törvényhozás a NATO részes államai és a Békepartnerség más résztvevő államai közötti, fegyveres erők jogállásáról szóló megállapodást és annak kiegészítő jegyzőkönyvét. A Ház ugyancsak egyhangúlag döntött arról, hogy az Országgyűlés elnöke kérje a törvények soron kívüli kihirdetését.

Kárpótlás a klientúrának

Sepsey Tamás, az MDF képviselője tegnap interpellációjában megkérdőjelezte Horn Gyula kormányfő szavahihetőségét. A miniszterelnök ugyanis mintegy másfél évvel ezelőtt az Országgyűlésben azt ígérte, hogy a kormány rövid időn belül nagy összegű és értékes kínálatot teremt a kárpótoltak részére. Az MDF politikusa megállapította: az ígéretekhez képest a mai napig az eredeti kárpótoltak részére csupán kétmilliárdnyi vagyont ajánlottak fel, mindössze körülbelül egymilliárd forint értékben. Sepsey nem fogadta el a miniszterelnök választát, történelmi bűnnek minősítve a kormányzat kárpótoltakkal szembeni viselkedését.

– A kormányfő válasza mérhetetlenül cinikus volt – állapította meg lapunknak nyilatkozva a képviselő. – Mi több: egyszerűen nem a valóságnak megfelelően tájékoztatta a közvéleményt. A kormányzat ugyanis a kárpótoltaknak nem teremtett lehetőséget mintegy 70 milliárdnyi részvény megvásárlására. Ezzel szemben az eredeti jogosultak érdekeit semmibe véve közel 50 milliárd forint értékű kárpótlási jegyet fogadtak el nem eredeti jogosultaktól, akik éppen a jelenlegi kormányzat által szándékosan lesüllyesztett és kellően mélyen tartott árforlyamon vásárolták fel azokat. A miniszterelnök akkor sem mondott

igazat, amikor válaszában azt állította, hogy a szocialista frakció nem szabta meg annak idején a politikai üldözöttek kárpótlására szóló törvényt. Megszavazta. A kormányzat érzékeltenséget bizonyítja az is, hogy amikor megkérdeztem a pénzügyminisztert, vajon fizetnek-e árforlyam-nyereségi adót azok, akik fillérékért felvásárolt kárpótlási jegyekkel milliárdos vagyonokra tesznek szert, a válasz úgy hangzott: ilyen ellenőrzést nem végeznek. Mindebből egyértelmű, hogy a kormányzat nem az eredeti jogosultakat, a sokat szenvedetteket akarja vagyonnal ellátni, hanem saját klientúráját igyekszik jutalmazni.

Titkolózva tiltakoznak

Mint arról beszámoltunk, a kisebbik kormányzópárt nem ért egyet a jövő évi személyi jövedelemadó táblázatnak azzal a változtatással, amit a kormány múlt hét péntekén az Érdekegyeztető Tanács elé tárt és ami hétfőn került a honatyák elé. A szabaddemokraták most új adó táblázatot dolgoznak ki. Ungár Klára, a költségvetési és pénzügyi bizottság tagja tegnap – lapunk kérésére – megmutatta ugyan az elkészült tervezetet, de hozzátette: amíg a javaslatot be nem nyújtják a parlamentnek, az SZDSZ nem nyilatkozik.

Csépe Béla (KDPN) nagyon sajnálja, hogy nem áll módjukban megismerni az elkészült tervezetet, ezért aztán értékelni sem tudják. Mindazonáltal úgy véli, hogy az új javaslat tovább bonyolítja az idei költségvetési vita amúgy is kalandos menetét, lévén, hogy a kormány a személyi jövedeladók 480 milliárd forintnyi bevétele szeretne beépíteni a költségvetésbe, ami a teljes büdzsének csaknem egynege-

de. A most hivatalosnak tekintett adó tábla is sebtében, az utolsó napon került az ÉT elé, ráadásul a munkaadói oldal nem adta rá az áldását. Az ellenzéket meglepetésként érte, hogy az MSZP részéről benyújtott Soós-Keller féle módosítójavaslati csomag nem a kormány hivatalos, szájról kialakított álláspontját tükrözi, és a liberális partner az amúgy is jócskán csúszó vitában újabb módosítással él, annak ellenére, hogy az államháztartási törvény előírja, a költségvetési sarokszámoknak november 30-ig meg kell születni. Csépe Béla biztos benne, hogy ez nem fog elkészülni. A KDPN aggódik amiatt is, hogy az új szja-törvény tervezete negatív diszkriminációt alkalmaz az egyéni kisvállalkozókkal szemben, nekik ugyanis nincs lehetőségük adójóváírásra. A párt módosító indítványa szerint az alkotmányossági hibákat akkor lehetne kiküszöbölni, ha a kisvállalkozók jövedelmét kettéválasztanák.

Gömör Albert

Tudósítóink: Farkas Adrienne, Szalai Attila és MTI